

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 14 Lutego r. s. 1827 roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg dnia 5 lutego.

(z Gazety Senackiej).

Przez najwyższy manifest pod dniem 25 listopada 1826 roku, w Wielkiem Xięztwie Finlandzkiem, ustanowiona została władza Sądów Duchownego i Świeckiego, w sprawach, ściągających się do osób duchownych i służby kościelnej wyznania greko-rossyjskiego, nienależących do woyska.

Przez najwyższe ukazy, do Rządzącego Senatu wydane:

Dnia 1 lutego. Z okoliczności oddalenia się Naczelnika Głównego Sztabu Morzeo w rzeczach służby, do czasu jego powrotu, naznaczyłem Zarządzającym Głównym Sztabem Moim, generała piechoty Hrabiego *Tolstego*.

D. 2 lutego. Z okoliczności działań wojennych Naszych przeciwko Persom, uznaliśmy potrzebnem ogłosić, Gruzję, obwód Kaukazki i ziemię woyska Czarnomorskiego w stanie wojny, na ośnowie Ustawy o zarządzie wielkiego działającego Woyska i Ukazu do Rządzącego Senatu w dniu 13 marca 1812 roku wydanego i przyłączyć je do zakresu wojennego oddzielnego Korpusu Kaukazkiego. Rządzący Senat nie zaniecha uczynić rozporządzeń około przywiedzenia tego do skutku.

Sankt-Petersburg dnia 4 lutego.

(Journal de St. Petersburg.)

Przez ukaz pod d. 31 stycznia, wydany do Kantoru Dworu, NAYJAŚNIEJSZY CESARZ JEGOMOŚĆ raczył mianować szambellanem, Hrabiego *Alexandra Tolstego*, odstawnego z półku gwardyi konnej w randze półkownika, a który przeszedł do służby cywilnej w randze radcy kollegialnego.

— W ogłoszonym przez Najswiętszy Synod spisie, liczby i wieku osób płci męskiej, zmarłych we 38 diecezyjach Państwa, w ciągu r. 1825, okazuje się, iż 848 było stoletnich; 32 przeżyło lat 120; 4, mających od 125 do 130 lat, i 4 od 130 do 135 lat.

Moskwa dnia 28 stycznia.

(Journal de St. Petersburg.)

Towarzystwo ekonomiczne prowincyi Białoruskich, które się zawiązało w roku zeszłym, za potwierdzeniem NAYJAŚNIEJSZEGO CESARZA JEGOMOŚCI, i na pierwszym swoim posiedzeniu, odbytem w Kałudze d. 2 grudnia zeszłego, obrało swoim prezydentem Xięcia *N. Chowańskiego*, a wice-prezydentem, Generała - majora *Hurko*, weszło w stosunki z towarzystwem agronomicznem Moskiewskiem; liczy ono już 85 członków, z pomiędzy samych właścicieli w prowincyach Białoruskich, i zamierza założyć folwark praktyczny, następnej wiosny.

— *P. Broniewski*, członek towarzystwa agronomicznego, donosi jego sekretarzowi, iż zwiedzając prowincyą Omską, postrzegł z wielkiem zadziwieniem, że w okolicach miast: *Semipalatyńska* i *Ust-Kamienogorska*, wszyscy właściciele mają po kilka dziesięcin gruntu, zasianego żytem angielskiem, którego nasienia dostali u *P. Burnasze-wa*; wszyscy używają teraz chleba z tego żyta, nie ustępującego w białości chlebowi pszennemu.

KRÓLEWSTWO POLSKIE.

Warszawa d. 17 lutego.

(z Gazety Warszawskiej).

JW. Generał Adjutant J. C. M. i Senator, *Ożarowski*, wyjechał do *Petersburga*.

Na koncercie J. Pani *Mejerowej*, danym d. 14 b. m. znajdowało się 940 słuchaczy, którzy śpiew jej rzesistemi oklaskami okrywali, zwłaszcza po pięknej arii kompozytcy *P. Soliwy*, pierwszy raz słyszanej w tej stolicy, i po wielkiej arii *Kopciuszka* z opery *Rossyniego*. J. Pani *Mejerowa* ma wrócić do *Warszawy* w końcu czerwca; wyjeżdża dziś do *Wilna*, dokąd także udaje się J. Pani *Szymanowska* w przejeździe do *Petersburga*.

Doszła tu wiadomość, iż d. 30 z. m. WJP. *Karol Górski*, były Szambelan Króla *Stanisława Augusta*, przeżywszy lat 69 przeniósł się do wieczności. Liczni przyjaciele opłakują zgon tego zacnego obywatela.

J. Pani *Róża Bagolini Maryani* ma jutro o godzinie 1szej z południa walczyć na szpady, a nawet na szable, w sali konserwatorium muzycznego.

W świeżo wyszłym Nrze 1szym *Dziennika Podróżny* znajduje się wiele ciekawych wiadomości.

— Dnia 18. —

Wczora skończyło się nabożeństwo jubileuszowe w kościele XX. Franciszkanów, a dziś wznowione zostało w kościele katedralnym s. *Jana*, i trwać będzie do 3 marca. Dziś także rozpoczęło się nabożeństwo jubileuszowe pięciodniowe dla Francuzów w kościele Dobroczynności, gdzie odbywać się będzie codziennie o godzinie 4tej zrana i o 3ciej po południu.

Wyjątek z listu odebranego w tych dniach z *Kijowa*. „Koncerta i rozmaite muzyki, prawie codziennie są dawane w czasie tegorocznego zjazdu kontraktowego w *Kijowie*. Między celującymi, są skrzypkowie sławni *Lipiński* oraz *Serwaczynski*; artysta *Szule* i mnóstwo fortepianistów; między niemi malcy wzbudzają największą ciekawość, a jest ich tym razem aż trzech, *Józio Krogulski*, *Franuś Łopatta*, tudzież gciioletnia *Pawłowska*, którą można nazwać wysileniem natury; gra 3 koncerty *Humla*, tyleż *Rysa*, wariacje *Moszele-sa* i *Kalkbrenera* z zadziwiającą mocą, pewnością i łatwością z pamięci. Ci (jak ich zowią) wielcy *wirtuozi* w małym ciele mają dać wspólny koncert.”

— Dnia 19 —

W ciągu upłynionej połowy lutego, nierównie mniej umarło ludzi w *Warszawie*, niż w przeciągu takiegoż czasu w innych miesiącach.

W jednej z wiosek w *Kujawach*, wszedłszy niedawno gospodarz do swej stodoły, zastał w niej ogromnego bociana, który na widok człowieka wcale się nie spłoszył. Nie wiadomo, jakim sposobem dostał się do stodoły, gdyż była dobrze zamknięta, a niema otworów w dachu. Ze zaś o kilka mil w tej okolicy nie ma bocianów, ten więc musiał przybyć z dalszych stron; co ów gospodarz bierze za szczęśliwą wróżbę.

Donoszą z *Kijowa*, iż mimo utrudzających drogi z powodu ogromnych śniegów, zjazd na kontrakt był dosyć liczny; niektóre interesa pie-

nieżne zawarto pomyślnie. *Lipiński*, będący w tém mieście, oświadczył, iż wkrótce odwiedzi *Warszawę*.

(z Kuryera Warszawskiego).

JWW. Jenerałowie piech. *Fensz* i *Dowre* wyjechali, pierwszy do *Siemiatycz*, drugi do *Białegostoku*.

P R U S S Y.

Berlin dnia 5 lutego.

(Journal de St. Petersbourg).

Ozdrowienie Króla Jmci, tak jest wyraźnem, iż w ostatnich dniach J. K. M. mógł kilkakrotnie opuszczać swoje łóżko, i bydz przenoszonym na godzin kilka do innych pokojów.

Hufeland, *Wtebel*, *Buttner*, *Gräfe*.

Z przyczyny pożądanego stanu zdrowia J. K. M. biuletyny odtąd, raz na tydzień wychodzić będą.

F R A N C Y A.

Paryż dnia 28 stycznia.

(Journal de St. Petersbourg.)

Izba deputowanych odłożyła rapport względem petycyi *P. Pfaffenhofen*, mniającego się bydz wierzycielem królewskim, na sumę 470,937 fr. Na posiedzeniu d. 27, *P. Saladin*, w imieniu kommissyi, proponował odesłać prośbę do ministra skarbu, ażeby wszedł w dowody proszącego. Szanowny referant donosi, iż żadne prawo, żadne pismo usprawiedliwiające wierzytelność, nie jest przyłączone do petycyi.

— *Lugduniska* akademja umiejętności, nauk wyzwolonych i sztuk, odbyła d. 22 nadzwyczajne posiedzenie, nie w celu naradzenia się o supplie do Króla, gdyż to uskuteczniiono na ostatniem posiedzeniu, lecz dla głosowania na ułożenie tej suppliki. Dwudziestu pięciu akademików było przytomnych, dwóch zaś innych wyraziło swoje wota potwierdzające, na piśmie: a po długim sporze, zgodzono się na policzenie głosów. Akademicy, którzy się sprzeciwiali na posiedzeniu ostatniem, odrzucili uradzoną supplikę. Spór trwał do godziny dziewiątej. Oto jest wypadek tej długiej narady, w której, pomimo żywych opozycy, przyjęto supplikę 14 głosami. 13 głosów było przeciwnych, i jeśliby odrzucono wota podane na piśmie, większość byłaby za zdaniem, które na ostatniem posiedzeniu, 4 tylko kreski miało przeciwe.

— Czytamy w *Memorial Bordelais* pod d. 23 stycznia: „Listy z *Madrytu* donoszą o straceniu 33 rewolucjonistów, którzy się przedarli przez woysko w *Veloz-Malaga*; należeli oni do kolumny ze 300 ludzi złożoney, która się zebrała w tej stronie, dla wznowienia konstytucyi. Dowódzca jeneralny pbrzeża *Grenady*, udał się w pogoń za nimi z ochotnikami królewskimi, i zapewne buntownicy umknąć nie zdołają.”

— Powiadają, że 80 członków izby deputowanych, ma zamiar nie przyjąć żadney odmiany w projekcie do prawa względem druku, a to w celu zupełnego odrzucenia samego prawa. Twierdzą, iż po roztrząszeniu tego projektu, pewny członek izby ma wznowić wniesienie, pokilkakroć proponowane przez Deputowanego *Jankowica*, względem zabronienia urzędnikom i oficyalistom rządowym, głosowania w izbie.

Dnia 2 lutego.

Birża Paryzka d. 1. Pięć od sta, 100 fr. 60 — Trzy od sta 68 fr. 35 — Akcy bankowe, 1995 fr. — Pożyczka Królewsko-hispańska, 52.

— Donoszą z *Lugdunu* pod d. 24 stycznia: „Od kilku dni, niezwykle w naszym klimacie zimno czuć się daje. Termometr *P. Lavergne* opłyka, spadł do 13° pod zero. *Saona* pokryta jest lodem, i wkrótce zapewne, pomimo wielkiej wody, zupełnie stanie.

— *Dnia 2 lutego* —

(z Gazety Warszawskiej.)

Odebrany tu list z *Madrytu* pod d. 20 z. m. donosi co następuje: „*Goniec* przybył d. 19 h. m.

z *Lisbony*, przywiozł wiadomość o powrocie jenerała *Silveira* i Margrabiego *Chaves* do Hiszpanii. Policya uwiadomiła natychmiast o tém Pana *Recacho*. Skoro tylko pokazali się Angliey, dwa półki powstańców przeszły zpod dowództwa *Silveiry* do konstytucjonistów, co tak strwożyło chłopów, którzy się z powstańcami łączyli, iż jak najszybciej wszyscy do domu wrócili. Jenerał *Silveira* spodziewany był dnia 20 stycznia w *Salamance*. Król *Ferdynand* przyjął wiadomość o tem wszystkiem (jak się zdawało) z obojętnością, ale zaraz po jej odebraniu, Pan *Calomarde*, Minister łaski i sprawiedliwości, został uwolniony od obowiązków urzędu swego, a na jego miejsce Pan *Ofalia* mianowany; spodziewają się, że i Pan *Ballasteros* oddali się z ministeryum.”

— *Dnia 4 lutego* —

(z tejże gazety.)

Okręt portugalski *Jago Sixto*, (nie *Don Pedro*) zawinął z *Rio-Janeiro* do *Brestu*. Znajduje się na nim Pan *de Rocha Pinto*, szambelan Cesarzowej Brezylijskiej, i 15 innych znakomitych Panów, którzy mają należeć do orszaku Infanta *Don Michała*. Xiążę ten ma wkrótce przybyć do *Paryża*.

Na sessyach Izby Parów od d. 1 do 3 b. m. po długich rozprawach, przyjęto artykuły projektu do prawa względem sądu przysięgłych, po uczynionych w nich różnych odmianach. Posiedzenia Izby Deputowanych w tychże dniach były bardzo burzliwe, lubo się tyczyły tylko prawa względem poczty.

P A R A G U Y A.

(Journal de St. Petersbourg.)

Podług listów z *Paraguya* pod d. 8 października zeszłego, i dzienników Brezylijskich, dochodzących do d. 26 tegoż miesiąca, *Dr Francia*, który zarządzał tym krajem w pokoju, skłonił się do życzeń celniejszych mieszkańców, za reformą swojego systematu. Aby nie z pośpiechem nie działać, oddalił się naprzd pod pozorem polepszenia zdrowia, do miasta *Pilar* d. 1 sierpnia, o czem nazajutrz doniosły dwie proklamacye, jedna *Dra Francia*, a druga jego następcy *ad interim*, jeneralnego sekretarza *Zapidas*.

W krótkim czasie wprzody, *Dr Francia* odbył przegląd wszystkich sił wojskowych, chcąc zapewne pokazać swoją przewagę; lecz podpółkownik *Abendano*, jeneralny adjutant drugiego półku, pierwszym był do ogłoszenia powstania, i śmiercią ukarany został. Kara ta, wzbudziła nieukontentowanie pomiędzy officerami, którzy za pośrednictwem swoich naczelników, udali się do reprezentantów, z oświadczeniem, iż gdy rząd J. K. M. nie przystał na propozycye kommisarzów Paragayskich, a termin oznaczony do d. 16 maja 1826, na dopełnienie ich kommissyi, upłynął bez skutku, kommisarze ci zmuszeni byli rozeyść się, unikając uwięzienia, konieczną jest ogłosić niepodległość i wojnę w metropolii. Jakoż, 8 reprezentantów 8miu deputantów i 8miu prokuratorów municypalnych, przyjęło jedno-myslnie ten projekt, i rozkazało *Zapidasowi* jego uskutecznienie; lecz ten sprzeciwił się, pod pozorem, iż, mając sobie poruczoną administracyą *ad interim*, i pod pewnymi warunkami, uważał to, za należące do *Dra Francia*, do którego pisał w tym celu. *Dr Francia*, roztrząsnawszy manifest, i nie znajdując dowodu takiego, którymby należało przestać do potomności tak znakomity wypadek, odesłał go ze swojemi uwagami. Po przyjęciu natychmiast projektowanych reform, *Dr Francia* obowiązany został, do powrotu *Forta*, znajdującego się w Europie, dopełniać wszystkich artykułów manifestu. Pomiedzy postanowieniami, w tym względzie ogłoszonymi, jedno z nich przeznacza na d. 12 października, ogłoszenie niepodległości w całym kraju *Paraguay*.

Drugie postanowienie *Dra Francia* przepisuje nową banderę, koloru lazurowego, z białą gwiazdą po środku.

Prócz tego utworzono juntę, do ułożenia ko-

deu i innych ustaw *Dra Francia*, które on sam prezydować będzie. Członkami zaś jej będą: *Dr Cordova* dla pięciu prowincyj Wyższego-Peru, *Charkas, Kochabamba, Potosi, la Paz i Santa-Cruz* w Sierra; *Dr Cocio* dla *Salta, Cordova, Santa-Fé i Corrientes*; a dla ośmiu departamentów Paragwajskich, *Dr Wacław Sanchez*; pierwszy z *Arequipa*, drugi z *Corrientes*, a trzeci z Europy, z kąd przybycia jego oczekują, gdyż otrzymał rozkaz powrotu do Paragwy, z innymi członkami komisji, które był sekretarzem.

— Wywóz Paragwajski składa się z 794,000 skór wołowych, 527,000 arobów bawełny, ze 320,000 funtów indygo i 15 kwintatów kakao, oraz przeszło 6000 kwintatów kawy, co czyni, wedle ceny krajowej, przeszło półtora miliona piastrow. Kiedy bankierowie europejscy oświadczyli się z pożyczką dla Paragwy 4 milionów piastrow, dobrze wiedzieć musieli o wszystkich jego dochodach.

ANGLIJA. Londyn dnia 25 stycznia. (Journal de St. Petersburg.)

Następne postanowienie przyjęte zostało przez senat i izbę reprezentantów południowej Karoliny, na rzecz dziedziców zmarłego *Jeffersona*: Postanowiono przez ciało prawodawcze, i t. d., ażeby summa 10,000 dolarów po 6%, które zaliczenie ma nastąpić w 1830, oddaną była exekutorowi testamentu *Jeffersona*, na rzecz jego prawnych dziedziców, jako dowód wdzięczności za usługi świetnego ich oyc. Izba jednogłośnie przyjąwszy postanowienie, odsyła je do senatu.

— Czytamy w dzienniku *Kurier*: „Wiadomości z *St. Domingo*, coraz stają się ważniejszymi dla naszych stosunków handlowych, w tej części świata. Udzielamy teraz proklamacyi, którą ogłosił *Boyer*, w zeszłym kwietniu. Uważaną ona jest za źródło nieukontentowania i zamieszek, które, jak mówią, panują dziś na tej wyspie. Przyjęto w tém, zdaje się, systemat przymusu wojskowego, dla skłonienia ludu do ciągłego pracowania nad uprawą roli. Nie chcemy czynić domniemań, azali ten środek poprawi nieład skarbowy; lecz tym czasem niewątpliwą jest rzeczą, iż wolność, które używają teraz murzyni *Haytańscy*, po tylu krwawych ku otrzymaniu jej usiłowaniach, wielce się różni od zasad naszych w Europie, względem wolności cywilnej. Przyległość *Jamaiki z St. Domingo*, nadaje szczególną ważność wszelkiej zmianie, na tej wyspie zająć mogącej. Jeśli się można zasadzać na listach świeżo otrzymanych, a donoszących, że kupcy angielscy, wywożą swoją własność z *St. Domingo*, tedy nie lepiej nie dowodzi krytycznego stanu prawodawstwa zachodnio-indyjskiego, i owych wielkich trudności, którychby rząd nasz doświadczył, gdyby chciał zaprowadzić reformy we własnych koloniach.”

— Dnia 30 —
(z teyże gazety.)

Papiery publiczne. Bardzo mało odbywa się interessów na birży, która nadzwyczajnie otworzoną została wczora (w rocznicę śmierci Karola I): Konsolidy, 79½ w kupnie. — Bony meksykańskie, 63½. — Kolumbijskie, 31½. — Greckie, 16½. — Rosyjskie, 86½.

— Król Jmć przybył do *Brighton*, wieczorem d. 23, w towarzystwie margrabiego *Conyngham*. Nazajutrz, wiele osób znakomitszych zebrało się do pawillonu, dla dowiedzenia się o zdrowiu J. K. M.; odpowiedzi otrzymywane były zgodnie zaspakajającemi. Zdaje się, iż Król Jmć zamierza długi pobyt mieć w tém mieście.

— Xiążę *Wellington* mianował *P. Herberta Taylor* swoim sekretarzem wojskowym, który urząd jenerał ten spełniał przy Xięciu *Yorku*.

— Wice-admirał *Edward Codrington*, naczelny dowódzca eskadry J. K. M. na morzu śródziemnem, wyjechał d. 24 do Malty, na miejsce swojego przeznaczenia.

— *Lushington*, jeden z sekretarzów skarbu,

mianowany został gubernatorem *Madras*, lecz dopiero w lipcu tam się uda; miejsce jego przy skarbie, jak słyhać, ma zastąpić *P. Planta*, z wydziału interessów zagranicznych.

— Powiadają, iż *P. John Malcolm*, mianowany jest gubernatorem w *Bombay*; przed objęciem jednak tego urzędu, ma być użyty do ważnego poselstwa w głąb Indyy.

— Wielu kupców, prowadzących handel z wyspami Kanaryjskimi i z Hiszpanią, otworzyło składkę na rzecz mieszkańców *Teneryfy*, którzy podupadli w dniach 7 i 8 zeszłego listopada.

— Dnia 25 stycznia 1825, izba gminna, chcąc się dowiedzieć o liczbie oficerów, podoficerów i żołnierzy, składających wojsko angielskie, nakażała podanie sobie popisu; w d. 15 marca 1825; praca ta, ztwardzona podpisem *P. Terrens*, jenerał-adjutanta, złożoną w niej została, za numerem parlamentowym 112.

— *Stan siły czynney, składającej wojsko angielskie w dniu 25 stycznia 1825, tak piechoty jako i jazdy.*

	Oficerów	Podoficerów	Doboszów i trębaczy.	Żołnierzy i jeźdźców.
W jeździe	833	809	183	9,202.
W gwardyi pieszej . .	225	260	135	4,539.
W piechocie liniowej	4,083	5,681	1,454	68,772.
W korpusach kolonialnych	135	180	52	3,236.
Ogółem	4,276	4,950	1,924	85,748.

Wprawdzie wojska użyte w Indjach nie są objęte w tym popisie, równie jak inżynierja i artyllerya, należące do oddzielnej administracyi. Wszelkiey też rangi oficerowie, na połowie żołdu będący, nie są tu policzeni, jako nieskładający czynnego wojska.

Po przyjęciu tego dokumentu, parlament uznał budżet ministeryum wojny na rok 1826, w summie 7,747,000 fun. szt., który w roku 1825, wynosił tylko 7,579,621 f. s. a 1823 r. 7,351,992 f. s.

Londyn dnia 30 stycznia.
(z Gazety Warszawskiej.)

Lord *Beresford* przyjął naczelne dowództwo wojska portugalskiego na wezwanie Królowej Rejentki; lecz jeszcze wypadało, aby Rada wojenna potwierdziła to mianowanie. Według świeżych doniesień z *Lisbony*, wspomniona rada po długim naradzeniu się oświadczyła jednomyślnie, iż tego mianowania zatwierdzić nie może. Zachodzi teraz pytanie: co Rejentka uczyni, i czy ma dosyć władzy do utrzymania tego, co się stało. Celem mianowania Lorda *Beresford* było, aby wojsko sprzyjało zupełnie konstytucyi; przez opór Rady wojenney zamiar ten chybić może. Dwór Hiszpański odmówił żądaniu Portugalii względem wynagrodzenia za wtargnięcie powstańców, oświadczaając, iż w tém nie miał uczestnictwa. Ministrowie angielscy domagają się, aby w zakład neutralności, twierdząc *Olivenza* przy *Badajoz*, należącą do Portugalii, a od niejakiego czasu przez Hiszpanów zajętą, powrócono prawemu właścicielowi. Oczekują odpowiedzi na to z *Madrytu*. Zdaje się, iż gabinet nasz kieruje żądaniami Portugalii, pragnąc mieć osady w niektórych twierdzach Portugalskich, tak jak Francuzi w Hiszpańskich.

Rozmaite są domysły o przyczynie powrotu Lorda *Beresford* z Portugalii do Anglii. Osoby, które mają być świadome rzeczy, twierdzą, iż nie wraca z powodu trudności w objęciu naczelnego dowództwa nad wojskiem portugalskiem; lecz dla tego, iż go rząd nasz, któremu się postępowanie jego w Portugalii bardzo nie podobało, odwołał.

Portugalczykowie, mieszkający w *Rio-Janeiro*, w Brezylji, wykonywali od d. 19 do 24 października, przysięgę na konstytucyę portugalską, a d. 30 tegoż miesiąca odprawiło się nabożeństwo z powodu nadania rzeczoney konstytucyi.

Prowincye, które Anglia nabyła w skutku ostatniego traktatu pokoju z Birmanami, mają 3,000

mil kwadratowych powierzchni; a tylko 135,000 mieszkańców. Wypada więc na milę blisko 44 dusz. Dla zaradzenia temu założono nowe miasto *Amherst-Town*, i tym, którzy nappierwey osiedlą, przyrzeczono wielkie korzyści.

Dnia 1 lutego.

(z tejże gazety.)

Tutejsza gazeta *Star* umieszcza następujące wiadomości z *Lisbony* pod d. 19 stycznia: „Ułożono już plan działań wojska angielskiego. Zajmie stanowiska od *Elvas* do *Almeida*, dla zasłonięcia Portugalii przy granicy Hiszpańskiej. Oddział brygady Lorda *Blynay* udał się z *Lisbony* ku *Santarem* i *Abrantes*; brygada generała *Arbutnot* ciągnie wzdłuż *Tagu*, gościńcem do *Elvas*. Wszystkie półki zostawiły zakłady swoje w *Belem*. Jest nadzieja, iż Anglicy doznają lepszego przyjęcia w prowincjach portugalskich, niż w *Lisbonie*.”

Gazeta *Goniec* pisze: „Wzmogła się nadzieja pokoju odtąd, jak Francya stosownie do swojego obietnicy, odwołała Pana *de Moustiers* i półki szwajcarskie z Hiszpanii.” Gazeta zaś *Globe* zapewnia, iż Hiszpania zupełnie odstąpiła powstańców Portugalskich, i że tym sposobem ułatwiły się zatargi.

WŁOCHY.

— Dnia 24 stycznia —

(Journal de St. Petersbourg.)

Gazeta rządowa Neapolitańska, zawiera następnę postanowienie: „Król Jmć zważając, że nadzwyczajny polatek na kwatery wojskowe, ustanowiony wyrokiem r. 1822 w lipcu, ustać powinien, jak tylko wojska austriackie wyйдą z Królestwa, stosownie do konwencji podpisanej w Medyolanie r. 1825, rozkazał pobierać tenże podatek do końca października r. 1827, a od 1 listopada, szczególna ta opłata ma być zniesioną.”

— Donoszą z *Syra* pod d. 20 listopada: „Statek parowy wypłynął z *Syra* d. 12 b. m. do *Samos*, dla połączenia się z *Miaulisem*. Półkownik *Fabvier* zostaje w porozumieniu z kapitanem *Karaïskaki*, i oddał się do *Metena*. Część oddziału greckiego Samoskiego weszła do *Hydry* i *Spezzyi*, po utarczce zasłanej pomiędzy Samienczykami a maytkami. Kapitan *Karaïskaki* z półkownikiem *Voutier* udali się do *Teb*, ażeby ztamtąd pośpieszyć z pomocą dla *Aten*.”

SZWAJCARYA.

— Dnia 26 stycznia. —

(Journal de St. Petersbourg.)

Straszliwa katastrofa wzniciła trwogę i rozpacz, po wszystkich naszych dolinach. Zeszłego tygodnia, potężna lawina, całkiem prawie zruynowała wioskę *Biel*, w obwodzie *Couches*. Przyszło 80 osób zginęło. Dnia 20, pogrzebiono ciała 54 osób z tych nieszczęśliwych; a teraz szukają jeszcze innych. Podobnych nieszczęść można się jeszcze obawiać, dla niezmiernego śniegu, okrywającego nasze góry.

— Donoszą z *Chambery*, pod dniem 14 b. m.: „Hrabia *Boigne*, który przed czterema laty, tak żywo interesował się za wprowadzeniem jezuitów do Sabaudyi, przeznaczył teraz 6,000 liwrow, na wybudowanie nowego kolegium jezuitów w naszym mieście. Wprzód jeszcze dał on 30,000 liw. na odbudowanie klasztoru i kościoła kapucynów. Legował także piękną swoją majątność dla arcybiskupstwa. Wreszcie ufundował szpital dla starców szlachetnych a ubogich, jako też szpital dla biednych.”

HISZPANJA.

Madryt d. 20 stycznia.

(Journal de St. Petersbourg.)

Czytamy następne szczegóły o burzy na wyspach Kanaryjskich, w liście pisanym z *Lago*, pod d. 9 grudnia:

„Nie mieliśmy przykładu na tych wyspach podobney burzy, jaka przypadła w nocy dnia 7 listopada. Niebo zdawało się rozpytywać w wodzie; rzeka podniosła się tak; iż zalała miasto, a w niektórych domach dosięgała pierwszego piętra. Wiele budynków mniejszych iścian ruinie uległo. Kopuła bronzowa na wierzchu wieży katedralney znajdujaca się, upadła, rozsypała się na sztuki, i obalila mur przyległy. Cały kościół katedralny woda był zalany, i z trudnością nazajutrz, można było przenieść ztamtąd naczynia święte do ratusza. W chwili, gdy to piszę, wiadomo już o śmierci 1,600 osób, lecz nie wiemy całkowitey liczby tych, którzy zginęli na całym pobrzeżu rzeki. Każdego dnia, widzimy ludzi, zwierzęta i rzeczy, które potok unioś był do morza, a to teraz na brzegi wyrzuca. Szkody, poniesione przez te wyspy, są niewyrachowane.”

NIDERLANDY.

Bruxella d. 3 stycznia.

(Journal de St. Petersbourg.)

Izba druga przyjęła projekt do prawa względem organizacji sądowej. Składa się on ze 118 artykułów; będą ustanowione sądy prowincjonalne, a pensye powiększone zostaną. Przyczyni to wydatku rocznego 350,000 flor.

Nagle mrozy i wielka ilość kry, czyniły dotąd bezskutecznemi wszelkie usiłowania, w zbliżeniu się do *Waterloo*; i to właśnie wstrzymało w porcie Delfzyl większą część okrętów, mających już wypłynąć. Dwa tjaki, wyszłe d. 20, napróżno kusiły się przybić do *Waterloo*; nie mogąc się przedrzeć przez kry ogromne, zawalające brzegi, znajdowały się one znowu d. 22 na przeciw *Delfzyl*, otoczone lodami, w najsłabszym położeniu.

Dr. *André* wykonał teraz operacyę na głuchym od urodzenia, mającym lat 10; trwała ona z każdym uchem po jednej sekundzie, a dziecieniu słuch natychmiast przywróconym został.

Tryest dnia 17 stycznia.

(Journal de St. Petersbourg.)

Nie mamy doniesień presto z Lewantu, i teraz nie można się spodziewać ważnych; gdyż główne siły Turckie i Greckie oddaliły się, przy braku z obu stron żywności. Daje to powód Grekom do mnogich kłótni, do żywego oburzania się na rząd, a maytków skłania do korsarstwa; co ściągaa uskarżanie się handlarzy wszystkich narodów, i więcej nierównie szkodzi sprawie Greków, aniżeli by się komu zdawało.

W przeciągu r. 1826, weszło tu 8452 statków, a wyszło 8443.

SZWECYJA.

Sztokholm d. 19 stycznia.

(Journal de St. Petersbourg.)

Rząd ma zamiar odmienić terażniejsze wagi i miary, a przyjąć za zasadę nowych rachunków dziesiętny.

Rząd rozkazał kolegium handlowemu, dać sobie sprawę o przyczynach upadku handlu szwedzkiego na Wschodzie, i ułożyć projekt, ku stosowniejszemu umieszczeniu konsulatów szwedzkich, w tych krajach.

— W i t n o. —

Dzisiaj d. 14 t. m. w sali ratuszowej Koncert Wokalny i Instrumentalny, przez JP. Szymanowską, pierwszą fortepianistkę NAJJAŚNIEJSZYCH CESARZOWYCH, zacznie się o godzinie 7. Cena biletu zł. 10.

Jutro d. 15 t. m. w domu WW. Millerów, na żądanie publiczne ostatnia wielka Maskarada, na dochód ubogich domu Dobroczynności.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora. Andrzej Buchariski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

W Drukarni Redakcyi.

Wilno dnia 14 lutego o. s. 1827 Roku.

1 Od Mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, aby sukcesorowie, rodzeństwo i pretensorowie zmarłego ogrodnika Antoniego Poźniakowskiego jawni się do Pińskiej Szlacheckiej Opieki, pierwsi dla odebrania pozostałego majątku, a ostatni dla udowodnienia pretensy swoich. Dnia 28 stycznia 1827 roku. Mińskiego Gubernialnego Rządu Sekretarz Tytułarny Sowietnik i Kawaler Felicyan Arcimowicz.
Naczelnik Stołu Hulakin

Od Sądu Zjazdowego rozbiór na Fortunie niegdy W. Kajetana Sadowskiego ułatwiającego.

1 W. Wiktorya z Manasterskich wprzód Wardeciska, a potem Lewicka, mając zalikwidowaną dla siebie sumę dziesięć tysięcy złotych polskich na fortunie rozbiorowej, niegdyś W. Kajetana Sadowskiego, przez Dekret Rozbiorowy roku 1826, dnia 25 października, na gruncie wsi Kaczyna, ogłoszony, otrzymała w pomienionej summie w tychże dobrach Kaczynie, na rzecz swą, wydział w ziemi i poddanych. A że do odebrania takowego wydziału, nikt od niej nie jawni się, i niewiadomo Sądowi, gdzie się też W. Wiktorya Lewicka znajduje, więc wydział dla niej uczyniony, oddany został w Administracyą. Przytem tenże Sąd wzywa Wiktoryę z Manasterskich wprzód Wandeciskę, a potem Lewickę, aby się jawniła sama osobiscie lub przez Plenipotentę, dla odebrania kollokacyi dla siebie, w dobrach wsi Kaczynie, w Gubernii Wołyńskiej, Powiecie Kowelskim położonych, przez Sąd Rozbiorowy wydzielonej.

Michał Wolski Sędzia Ziemski Kowelski i Kawaler Rozbiór na fortunie n. W. Sadowskiego z Ukazu Sądu Głównego Wolff. C. D. dopełniający.

Wedle Ukazu Jego IMPERATORSKIEJ MOŚCI Samowładnego Ciała Rossyja etc. etc. etc.

Ur: Kazimierzowi Hryniewiczowi, b. Regentowi Brastawskiemu Pozew loco per agende Executionis i po Dekrecie Dylacyjnym do Regestru Takowego przed Sąd Grodzki Pttu Wilens. na Kadeneyą Marcową i po niej następującej się mającej, z powodztwa Ur. Wincentego Nowickiego, Regenta i Adwokata Subsell: Wilens: wyniesiony oto: iż obżalny w roku 1816 julii 17 obowiązawszy się przez wydaną assekuracyą, dochodzić pretensyi Delatora do Massy Ur. Jana Grafa Moła, Deputata wywodowego Brastawskiego, w Exdywizyi jego funduszów stosowanej, i przyjąwszy do tego interessu papiery, i przyznając plenipotentcyą, jak świadczy rewers obżalnego w roku 1816 julii 18 wydany a w roku 1821 xbra 31 w Grodzie Brastaw: Pttu aktykowany, niewiadomo z jakowych pobudek, pretensyi Delatora do exdywizyi funduszów Grafa Moła nie wprowadzając, oną oddał w amissją, przeto delator z obżalnym jako zdradliwym Plenipotentem czyniąc prawem, pożywa o zwrot papierów podług rewersu, o ukaranie obżalnego za dopełnione opuszczenie, i odesłania delatora po satysfakcyą swojej pretensyi, do funduszów obżalnego gdziekolwiek mogących się okazać, a w razie tych niewystarczenia, przeznaczenia satysfakcyi na samej obżalno osobie, a kary z praw wypadające, nakazania warować, locum standi przez opłatę solucyi na Infamię, z powrotem expensów prawnych S. M. Z.

Roku 1827 miesiąca january 27 dnia Woźny świadczy iż kopią tego Pozwu zgodną co do słowa z niniejszym Autentykiem w sprawie Ur. Wincentego Nowickiego Regenta i Adwokata subsell. Wilens. Ur. Kazimierzowi Hryniewiczowi b. Regentowi Brastawskiemu jako o pobycie onego niewiadomego do drzwi Sądowych Grodzkich Wilen: przybiłem i o terminie stawiania w

tymże Grodzie do rozprawy z regestru takowego na Kadeneyą następną Marcową lub po niej Majową oznaytniłem. Pisan ut supra.

Michał Staszkievicz Woźny Pttu Wilen.

Roku 1827 miesiąca februaryi 5 dnia przed Aktami Grodzkimi pttu Wilen. stawając obecnie Woźny w górze wyrażony rellacyą niniejszego Pozwu urzędowie zeznał.

Przyjąłem Regent Onufry Horodeński.

Dozwolono drukować dni 12 lutego 1827 roku. Cenzor Radzca Stanu Ignacy Reszka.

1 Niżej podpisany zawiadamiam, że dom muryrowany cztero-piętrowy ze stajniami, wozowniami, i dalszemi wygodami, mieszkańcom właściwymi, w Mieście Wilnie, przy rogu czterech ulic, Niemieckiej, Dominikańskiej, Wileńskiej, i Trockiej zbiegających się, położony, a do dziedzictwa sukcesorów zesłego z tego świata, Profesora Uniwersytetu Wileńskiego Szulca należący, od dnia 23 apryla idącego roku, na rok jeden, lub na lat trzy, jest do zaarendowania, o czem osobnemi drukami zawiadamia się; kto zechce ony dom w dzierżawę wziąć, niech czyni układ z niżej podpisanym, mieszkającym we własnym domu, w mieście Wilnie, przy Ulicy Wileńskiej położonym. Roku 1827 miesiąca februaryi 15 dnia.

Wincenty Nowicki Rejent Graniczny Pttu Wilen. tradycyjny possesor powyższy wyrażonego domu.

1 Owsiey Dawidowicz Frydburg kupiec 3ciey gildy miasta Wilna sprowadził machinę przez sławnego Anglika Kiellera wynalezioną, do nadawania glansu na suknie, i do odnawiania noszonych sukien. Machina ta tak jest szeroką, iż sukno bez żadnego załamania i uszkodzenia naysiękniey zstępuje się; plamy jeśliby jakie znajdowały się znikną, a co większa, że pyłu nie przyymia i czyszczenia miotką wymagać nie będzie, oprócz nderzenia kilka razy pęczkiem chrostu. Jeźliby więc ktokolwiek życzył sobie mieć sukno tym sposobem zstępowane, może się udać do domu Ogińskich przy Rudnickiej ulicy w mieście Wilnie położonego; tam znajdzie machinę i za opłatą od łokcia sukna po kop. sr. 20, od noszonego odzienia podług ceny umówionej, będzie miał na nowym suknie glans naysiękniejszy, a noszone odzienie zostanie odnowione, a jeźliby ktokolwiek życzył sobie ustępować sukno z załamaniem, więc cena od każdego łokcia po kop. 10.

H. D. Friedberg.

2 Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się: w Wileńskiej gubernii w Brastawskim powiecie w miasteczku Jeziorosach czasowie przebywający obywatel Augustyn Fink dnia 5 grudnia przeszłego 1826 roku umarł, zostawiwszy wszelką ruchomość i pieniądze; lecz że do odebrania tego wszystkiego nikt się niejawni, więc tutejszy Rząd przez niniejsze ogłoszenie wzywa istotnych pomienionego Finka sukcesorów, z tem, aby dla odebrania spadków, przybyli z pewnemi dowodami do Brastawskiego Niższego Ziemskiego Sądu. Dnia 29 stycznia 1827 roku. Assesor Józef Szulo.

Za Sekretarza Konoplankow.

Naczelnik Stołu Szyldowicz.

3 Od Sądu Głównego Wileńskiego Departamentu czasowego spraw kryminalnych, ogłasza się: czyby nie życzył kto zająć w tym Departamencie obowiązki Translatora z pensyą etato-

wą: Chcący być pomieszczonym w tym obowiązkach, niezwłocznie zawiadomienie niniejszym z dowodami; o kondycie, zdolności i prowadzeniu się swoim. Roku 1827 lutego 8 dnia. **Sowietnik W. Przesmycki.**

Sekretarz Czygareff.

Za Protokółista K. Głębocki.

Опдається въ арендное содержание имение Гродненской губернии Лидскаго повѣта Спарошво Новодворское, при коемъ 1 мѣстечко, 10 селеній, господскихъ фольварковъ 3, крѣстьянъ мужеска пола 387 душъ, мельницъ водныхъ 2, корчемъ 8. О цѣнѣ и о кондиціяхъ узнать въ С. Петербургѣ линейной чашни 4 квартала въ домѣ подъ N. 403, въ коншортъ.

Генералъ ошъ Кавалеріи Васильчиковъ.

1. Oddaje się w arendowną dzierżawę w gubernii grodzieńskiej w lidzkim powiecie starostwo Nowodworskie, w którym 1 miasteczko, 10 wsi, 3 folwarki, włością pici męskiej 387 dusz, młynów wodnych 2, karczem 8. O cenie i warunkach dowiedzieć się można w St. Petersburgu w części Litejnej w kwartale 4, w domu pod N. 403, w Kantorze.

Jenerał Kawaleryi Wasilczykow.

3 Roku 1827 februar. 3. w sprawie o rozdział majątku tak nazwanego Rodomyśl, który z Exdywizyi Wysoko Dworskiej wydzielonym został Barbarze Lackiej a kolejną wybytnym Xdzu Rożewiczowi do Sądu Ziemskiego Ptu Trgo wprowadzonej zakroczył pod dniem 22 listopada 1826 roku dekret dylacją przeznaczający, po wypłynieniu której ze nastąpić może w kadencji mniejszej s. Trzykrólskiej oczewista rozprawa o tém strony przez Gazetę Kuryera Litewskiego, Sąd Ziemski Ptu Trgo zawiadamia z tém poświadczeniem, że ta awizacya w Gazecie zamieszczoną być może.

Józef Kuczewski Prezes Ziem. Ptu Trgo.

Augustyn Łukaszewicz Regent Ziemski.

2 Naydzione na ulicy dnia 6 febr. 1827 r. pieczętka w złoto oprawna, jest zlozowana u adwokata Pileckiego mieszkającego w domu JW. Nowickiego Sowietnika; ktoby oną zgubił, raczy zgłosić się przy udowodnieniu że aktualnie takową posiadał.

3 Szlachecka Powiatu Wilkomierskiego Opieka, w rozbiórce dzieła o pozostałym funduszu po zmarłym Xiędzu Rafałowiczu, Filialście Pckolńskim, przed weyściem w stan duchowny Rupszysem zwanym, przez rezolucyą w dniu 18 listopada 1826 r. zakroczoną, w punkcie 1szym zakresliła przez słowa: „Celem wezwania aktualnych i wszystkich jeneralnie sukcesorów zeszłego Xiędza Tomasza Rupszy, później jakoby Tadeuszem Rafałowiczem przezywającego się, do przyjęcia zostalego po im spadku, zapowiedzianą w uprzedniej tej Opieki rezolucyi, na dniu 20 sierpnia nastalej, w Gazecie Kuryera Litewskiego, trzykrotną awizacyą, a dotąd niewypelnioną i dla poinformowania się o znalezionej jego

ostatecznej dyspozycyi, uskutecznić z zastrzeżeniem, aby ciż sukcesorowie zeszłego Xiędza Rupszy czyli Rafałowicza. do osiągnięcia po im spadku niezaprzeczone mający prawo, w przeciągu sześciu miesięcy od dnia jaki będzie w ostatniej awizacyi zakreślony, z dostatecznymi dowodami, bez obojętności do otrzymania takowego spadku przypuścić ić zdolnymi, w tej Opiece jawili się.“ W zaskutecznienie przeto dopiero wyrażonego postanowienia swojego, wypisawszy one z protokołu co do słowa, do zamieszczenia w Gazecie Kuryera Litewskiego podaje. Datt roku 1827 lutego 4 dnia.

Zastępca Marszałka Prezes Graniczny Wilk. obrany Podkomorzym, Przydujący w Opiece

Józef Kozakowski,

Sekretarz Daueykowicz.

3 Niżej podpisany Andżelo Michael Principi przybyły z St. Petersburga do tutejszego miasta ma honor zawiadomić Szanowną Publiczność, iż przed wyjazdem moim do Minska, w domu kupca 1szej gildy Michela Zetela na przeciw Ratusza wystawił Kosmoramę składającą się ze stu osmdziesięciu widoków, które co trzy dni po dziesięć sztuk przemieniane będą, a także będzie pokazywać mechaniczno fizyczne sztuki w domu Simsona na niemieckiej ulicy, jakowe poszczególnione będą afiszami. Cena za weyście od osoby na kosmoramę złoty jeden a od dzieci połowa, na sztuki zaś afiszami ogłoszono będzie, tak jak uprzednio już w dniu 3 terażniejszego meo było.

Przy tym doniesieniu ośmielam się niniejszą uczynić odezwę, iż w czasie dawanej przemennie pierwszej reprezentacyi w dniu 3 februaryi, zginął mnie flecik afrykański dubeltowy koloru żółtego, dłużyni pół łokcia, dziuręk w nim siedmnaście, jakowego w tym kraju dostać nigdzie niemożna. Jeżeli więc takowy flecik kto jakim bądź sposobem od kogo nabył lub kupił, raczy mnie ony odesłać, a ja zapłacone za jego pieniądze zwrócę, nie roszcząc żadney do osoby pretensyi. Roku 1827 februaryi 7 dnia.

Angelo Michael Principe.

2 Przed kilku dniami z domu WW. Kostrow zginął mały piesek w puł ostrzyżony, kulawy na przednią nóżkę, przezwany Moytek, ktoby o nim zawiadomił mieszkającego w tymże domu właściciela, odbierze podziękowanie, a jeśli zechce to i pieniężną nagrodę.

Na ulicy Wileńskiej w domu Baranowiczow pod N. 707 są do zbycia sanie z budą, wewnątrz płucienkiem, a zewnątrz skurą obite, z fartuchem, okute fundamentalnie i bardzo do drogi wygodne. Ktoby nabyć je sobie życzył, zechce zgłosić się do aktora domu.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 11 februaryi: rub. srebr. 3 rub 79½ kop., czerw. złoty nowy r. 11 k. 90; stary r. 11 k. 70; impéryał 37 r. k. 95.

Obszary meteorologiczne.	Czas obserwacji.	Wysokość Barom.	Wys. Ther. Réau.	Wiatry.	Odmiana w powiat.
	d. 12 godz. 6½ rana.	27 cal. 7,0 lin.	— 10,25 stopni	Północno-zach.	Śnieg.
	d. 13 — — —	27 — 8,2 —	— 7 — —	Zachodni.	Śnieg.
	d. 14 — — —	28 — 2,6 —	— 10 — —	Północno-zach.	Pochmurno